

PROGRESUL

Abonamentul :

Pe un an 8 cor., pe jumătate de an 4 cor.
Pentru România și străinătate anual 10 cor.

Foaie socială-culturală. Apare în fiecare Sîmbătă.

Redacția și Administrația Nr. 817.
Telefon Nr. 36.

Nomen et omen.

de Ion Simu.

„Numirea și menirea“, e un proverb latin, aplicat cînd cineva prevedea ceva cobitor în bine sau în rău în cutare nume.

La noi, cînd se dă de pomană, se zice, că se *numește* sau se *menește* cutăruia ceva; ori că ceva e *numit* sau *mentit* pentru careva scop.

Întru adevăr sînt numiri, ce conțin în sine un germen neobservat de idei, sentimente, sau acțiuni mari, în bine sau în rău, și se dezvoltă mai încet sau mai repede cu rezultate uimitoare.

Fie, că *numirea* „Progresul“ a acestei foi dragălașe, care într'un singur cuvînt cuprinde o vastă programă, menită a sfîrni înaintare pe toate terenele la poporul nostru din valea romantică a Cărașului, cum și a întregului neam, să corespundă cu succes *menirii* sale înalte!

Ți-e mai mare dragul, cînd vezi și ci-tești aci nizuința de studiu în limbă, în economie, industrie, igienă, arte, științe, și iubire de neam!

Ce rezultate au avut pentru noi atributul „greco“ în literatura bisericii noastre românești, o vedem din suferințele fraților noștri Români din Macedonia, și d-l Ilie Bogdanu din București are toată dreptatea în cele relevate în primarticolul din Nrul 9, asupra acestei *numiri*, cu atît mai virtos, că simbolul credinții recunoaște biserica numai ca „*una, sfîntă, sobornicească și apostolică*“ să zicem, pentru fiecare națiune.

Că întrucît corespunde acestui articol simbolic organizația noastră bisericească, la aceasta nu ne-am prea gîndit. Știm însă, că la *Cladova*, în Serbia, sînt vr'o 20 de ani deatunci, un preot, care citise în ziua de Paști evanghelia și pe românește, a fost pedepsit canonic și transferat de superioritățile sale bisericești. Românul nu are biserică națională, nici în Serbia, nici în Rusia, nici în Grecia, unde să se poată închina și ruga în limba lui strămoșească. În schimb avem însă în buricul României o mitropolie „*ungro-vlahă*“ și peste tot o biserică „*greco*“, „*pravoslavnică*“.

Și curios, cu cită virtute aderă clerul nostru la unele *nomina odiosa*, dîndu-le

chiar mai multă preferință, decît atributelor consacrate de sinoadele ecumenice și proclamate la toate serviciile cultului în *simbolul credinții*.

Referitor la apostolitatea bisericii noastre mî-a plăcut dorul d-lui *I. M. Roșiu* din Nr. 11 și pornirea d-lui *Jianu* din Nr. 8. căci recunoașterea lipsei e începutul progresului. Apostolia trebuie să aibe însă inspirația și măestria cuvîntului. Pentru scopul acesta trebuie crescuți apostolii anume.

Cine a crescut însă studiind tot în limbă străine, ear limba bisericii sale a lăsat-o pe alt plan laturalnic, nu poate fi în veac bun apostol.

Alte biserici își cresc apostolii, adevărat clerul, în școalele lor proprii, ear noi trebuie să suplinim a ceea ce ne ajung.

Eată de ce trebuie salutat cu dragoste „Progresul“ nostru, care în virtutea programului său, a pornit pe vîgășul cel adevărat; a apucat pe cărarea mîntuitoare a adevăratului progres — atît în sulevarea și discutarea atîtor probleme culturale, cît mai ales în cultivarea limbei noastre românești!

Foiță originală.

Bocetele românești

de Dr. Iosif Popovici.

Cîntecele de dragoste nu se cîntă totdeauna, inima îndrăgostită caută singurătate; pînăcînd inima celui cu mortul fuge și se îngrozește de singurătate, ear cîntecele dela morți se cîntă cu așa tărie, că trebuie să le audă și alții. Durerea dragostei e ascunsă și lacrimile ei sînt acoperite, pînăcînd durerea morții e publică și lacrimile ei nu se storc prin înădușirea sentimentelor, ci curg vale și zgudue ca o furtună sufletul chinuit, care a dezlănțuit durerea și jalea turburată.

Vine, dragă, maică-sa
Cu cosița despletită,
Și cu inima cernită,
Cu cosița destrămată
Și cu inima ciontată.

Pop Reteganul p. 176.

Și în astfel de stare nu poate să pună stavilă lacrimilor alinătoare și ecoul se reflectează trist în versurile:

Plînge-mă, maică, cu jale,
Că ț-am rupt brațele tale;
Plînge-mă, maică, cu dor,
Că ț-am fost bun ajutor.

Pop Reteganul p. 176.

carî nu fac, decît că constată un obicei de pe vremea cînd fătul mamei pleca la cătane, dar acum pleacă pe o cale, de unde numai vine 'napoi și

Plîngi tu casă,
Și tu masă,
Plîngeți tus-patru păreți,

Pop Reteganul p. 182.

e o rezonanță puternică a acestui resunet trist al inimii jalnice, sacadat de izbucnirile momentane ale durerii, așa că:

„Da eu mîndru te-aș cînta,
Dar mă doare inima.“

Marian p. 534.

motivază îndeajuns armonia monotonană a bocetelor. E tristă această cîntare, nu atît prin moli-ciunea acordurilor și a tonalității ei, ci mai mult prin natura și scopul ei, care totdeauna nu se poate atinge.

Noi să știm că te-am scula,
Doamne, mîndru te-am cînta.
Noi să știm cum te-am trezi,
Doamne, mîndru te-am boci.

Marian p. 246.

Orî frumos, orî mîndru, orî șoptit, orî cîntat, acest cîntec, acest bocet n'are farmec, n'are putere să ducă în extaz, căci acesta e cauzat de spazmurile morții, aici n'au putere nici busiocul, nici sulcina, nici mătrăguna; acest fapt nu se poate nici desface, nici reface. Puterea care-l condiționează nu izvorește nici din inima, nici din mintea noastră, ci din o putere externă, care dupăcum

se pare, n'are leac. Înzadar se trudesesc toate vrăjitorile; înzadar se rostesc toate descîntecele; înzadar sec hiamă și molița duhovnicului, căci lupta dintre viață și moarte, nici la sfatul medicului poftit în ceasul al 11-lea, nu se poate opri.

D-ta mult ai umblat,
Peste leac nu ț-ai mai dat,
Numai pînza și toiagul —
Acelea că ț-au fost leacul.

Marian p. 546.

I-se cînta unui mort. Dar cînd vede mama zădărnica străinilor, întru ajutorarea fătului ei, ne înșiră ea singură chinurile și truda ei pentru aflarea leacurilor, ce ar fi putut mîntui productul ei iubit.

Eu tare mult m'am trudit,
Leacul nu ț-i-am găsit,
Pop Reteganul p. 135.

se cîntă o mamă după fiul ei, sau

Mult în lume am umblat,
Leacul nu ț-i-am aflat,
Și tu rău te-ai supărat
Și de lume te-ai lăsat.

Pop Reteganul p. 140.

tot după fiu, și apoi nici fata nu remîne negrijită:

Vai de mine, maică dulce,
Decînd la pat ai picat,
Tot după leac ț-am umblat,
Și tot nu ț-i-am aflat^s.

Pop Reteganul p. 142.

Devotamentul colaboratorilor „progresiști” o privim de o garanță a biruinții acestei încercări laudabile, ce nu poate rămâne neapreciată de toți oamenii de bine!

CORESPONDENȚE.

Lugoj, 27. Ianuar 1908.

Adunarea gen. a Casinei române din Lugoj, ținută ieri în 26. Ianuar la 5 ore p. m. în localul Casinei a fost binecercetată.

Prezidentul Casinei, dl deputat dietal *C. Brediceanu*, a deschis adunarea, rostind un prea frumos cuvânt de deschidere, în cadrele căruia a intercalat și istoricul Casinei române, plin de date interesante.

Trecându-se apoi la celelalte puncte din ordinea de zi, aceste încă au fost pertractate în scurtă vreme, alegându-se și vre-o 6-7 membri noi, și reelegându-se în comitet: președinte: *Cor. Brediceanu*, vicepreședinte: *Dr. Dumitru Florescu*, juriconsult: *Dr. Const. Manea*, secretar: *Romul Dimboi*, casier: *Alex. Maniu*, econom: *Traian P. Răcz*, bibliotecar: *Alex. Onae*, membrii ord: *Dr. Gh. Popovici*, *Dr. Isidor Pop*, *Dr. Ioan Boros*, *Dr. Gheorghe Dobrin*, *Dr. Stefan Petrovici*, *Dr. Valeriu Braniște*, *Dr. Aurel Văleanu*, *Gheorghe Popovici*, *Titu Hațeg*, *Iulian Ianculescu*, *Isidor Chiriția*, *Nicolae Birescu*; iar membri suplenți: *Dr. Aurel Ciupe*, *Dr. Cornel Jurca*, *Mihaï Gașpar*, *Dr. P. Maier* și *Traian Gașpar*. —i—

Petrecerea cu joc a Societății damelor din Oravița, ținută la 18 a curente în sala otelului „Coroana Ung.”, a succes pedepplin. Rar ni-s'a dat să putem înregistra un asemenea rezultat moral și material. A luat parte inteligența din Oravița și jur. Era o adevărată plăcere a privi în publicul ales al balului, fetele și nevestele tinere încunjurate de ceata bohemilor.

Dispoziția a fost dintre cele mai bune, a durat până în zorii către ceasul 6, când și cea din urmă păreche și-a luat remas bun din sala frumos decorată, spre a-se odihni, în dulci visuri, de oboseala nebăgată în seamă între dulcile agitațiuni ale petrecerii, țesând mai departe firele — îndepărtate, ce s'au zmulș din această seară atât de plăcută.

Sînt apoi bocete întregi, ca bunăoară Nr. V. din Marian p. 501/2 (Leacul), Nr. XXVI. p. 531/2 (La un bărbat) tot din Marian, cari sînt reproduse și la Pop Reteganul p. 79-81. În aceste bocete avem un car de leacuri, carul negru ori cernit, boii 's negri, pogonicii totasemenea; îndărătul carului „merge o zîna cam bătrînă”. Acest car duce leacuri pentru toată lumea, numai bolnavul, ce zace, și strigă pogonicii, se află cu răspunsul, că i-au adus leac, dar punindu-l în fereastră, o buhă — care prevestește moartea — i-l-a vărsat, sau că n'a putut să-l aducă din vina boilor:

Boii 'n coarne l-au luat
Și 'n picioare l-au călcat.

Pop Reteganul p. 128.

Boul, cîntat atât de admirabil într'un sonet de Giosue Carducci, cel mai mare poet al Italiei moderne, nu poate comite o crimă atât de mare, și nici musa populară nu-l învinue cu siguranță, căci într'un loc avem:

Leacurile dumi-tale
Le-au luat cerbi în coarne.
Nu știu cerbi le-au luat,
Că noi nu le-am aflat
Ori și cit le-am căutat.

Marian p. 555.

sau revenind la boi, din a căror trudă resar brazdele ocrotitoare pentru sămînțele vieții vegetale, de cari apoi se leagă și viața noastră, ca stăpînitori ai pămîntului, boii, zic, în a căror ochi, oboșiți de jugul greu, se oglindește natura

Însfîrșit nici nu-i mirare, că a dominat o dispoziție atât de animată. Cele două vicepreședinte ale Reuniunii femeilor, cari și pîn'acum au dat dovezi strălucite de devotament față de scopurile nobile, humanitare, ale acestei Societăți, de rîndul acesta încă au făcut ce le-a fost cu putință, ca publicul să-și petreacă bine; ca astfel să poată promova cu atât mai mult și scopul filantropic. Nobilul avînt sufletesc al damelor Bibel și Dr. Méhes este vădit. Și-au dat toate silințele, muncind din resputeri pentru garantarea reușitei acestei serate. Ear dintre colaboratorii-arangeri, nu putem lăsa nemenționat pe vătavul tinerimii, judele de ocol *Dr. Otto Kutrer*, care a desfășurat multă agilitate, cum și pe comisarul salei *Gheorghe Ivașcovic*, care a pus lumea în uimire cu arangearea artistică a salei de dans.

Pentru a ilustra multitudinea publicului, pomenesc, în treacă, că primul cvadril l-au dansat 72 perechi. Grațioasele dame vor binevoi a mă scuza dacă, din lipsă de spaț, nu le pot înșira cu numele, cum nu le pot descrie nici admirabilele toilette, pregătite în mare parte din papir; o inovație ce pîn'acum la noi nu s'a mai pomenit.

M. H.

Au suprasolvit la balul Reuniunii de dame: Isidor Weinberger, cons. com. (Viena) 50 cor.; Aurel Czekelius, cons. min. (Bapesta), Gusztáv Tavi, cons. min. 20 cor.; Ion Bibel, Dr. Ludovic Méhes 16 cor.; Coriolan Brediceanu, deputat, (Lugoj), Coloman Fülepp, primar, (Bpesta), Béla Gränzenstein, secretar de stat pens. (Bpesta), d-na văd. Adolf Gyurgyevich, d-na văd. Gusztav Kerekes, Max Knoblauch, d-na Adolf Löbl, Béla Veith, director, (Bpesta), d-na Arpád Zemplényi 10 cor.; Barnabas Balajthy, Iuliu Boros, Dr. P. Fitz, Eugen Gerubel, Dr. Otto Kutrer, 8 coroane; Dr. Petru Corneanu, Dr. Mano Fehér, Frații Feldmann, Ödön Goriupp, Eugen Holdy 6 coroane; Iosif Bedőházy, Iuliana Bibel, Dr. Baltazar Coray, Dr. Ion Mangiuca, d-na Rudolf Scholl, 5 cor.; d-na Dr. Liviu Cigăreanu, Francisc Deményi, Dr. Mihaï Grosșianu, 4 cor.; Alfred Belgrader, Iuliu Bellmond 3 cor.; Herman Aparnik 2 cor.; Hugo Demel, Francisc Krinitzky, Aladar Molnar, Herman Mózes, Tibor Sipos 1 cor. Total 332 cor. (Révay).

Broșteni, 25. Ianuar 1908.

Mult stimat dle Redactor!

Vă rog frumos să binevoiți a publica aceste șire în prețuita foaie „Progresul”.

„Bătrînilor al nostru e viitorul!” În ziua de 30 Decembrie 1907 st. v. s'a ținut la noi în Broșteni, sinodul parohial pentru ridicarea salariului învățătoresc. Tineretul care era față, a strigat cu inima deschisă: „Bătrînilor al nostru e viitorul!”

întreagă, vorba lui Carducci, nu pot singuri întinde moartea vieții nutrite de munca lor, așa că bocetul continuă:

Boii cu picioarele,
Caii cu potcoavele,
Carele cu roatele.

Pop Reteganul p. 129.

nimicesc leacul. Și dacă-l nimicesc, desigur că nu din vina lor, ci mînați de o putere mare și nevăzută, puterea care trebuie să rupă firul vieții. Aceasta e credința poporului, *soartea, fatum* al strămoșilor noștri Români, acel Schicksal, care a dat viață și luptei dintre Achăia și Troia din vechime.

*) În bocetele bulgărești din Colecția lui Strauss Nr. 2, în care Angelina își plînge fata Razdelina, biata fată vîndînd ce tristă e mîsa, se adresează medicului:

„Theuerer Arzt, ich bit' dich innig,
Deine Arznei soll mir nützen,
Wenn du mich machst rasch gesunden
Boschtschaluk werd' ich dir geben!”

Evoluția și Creațiunea

— Reflexii —

de AUREL POPOVICI.

Nu pot înghiți o afirmație enunțată cu tăria de dl Vladimirescu; „Cum Kopernic a zdrobit teoria geocentrică (teoria susținută multă vreme de

Și ca urmare sinodul decide unanim ridicarea salariului, prescris de lege, licvidîndu-se încă din prima Ianuar 1908.

Sperăm că și cu alte ocazii, referitor la școala noastră, vom fi înțeleși de bătrînii noștri, cari în băbăluc nu înțelegeau rostul școalelor.

Încă ceva.

După amezăzi la 2 ore președintele despărțămîntului „Astrei” Dr. P. Corneanu a sosit în comuna noastră, însoțit de părintele Aurel Iana din Maidan, care în școala noastră în prezența a vr'o 200 persoane, a ținut prelegeri despre creșterea și nutrirea vitelor, grădinarit, și îndeosebi ne-a plăcut cuvîntul de deschidere al d-lui președinte, care a arătat poporului însemnătatea școalei, pentru care noi tineretului jertfim totul. Îi mulțumim d-lui președinte și prin aceste șire. Trăiască școala; trăiască poporul; trăiască învățătorul și toți binevoitorii noștri!

A. Bercianu, chorist.

Coștei, 29. Ianuar 1908.

Onorată Redacție!

Cu bucurie și cu fală vă vestesc, că și Coșteii nostru a urmat exemplul frumos și îndemnul ziaristiceii noastre, ridicînd salariile la toate trei posturile de învățător la minimul legal, plus cîte 3 jughere de pămînt, lemne etc. fiecărui dascăl. Școala e deci salvată! Laudă se cuvine să aducem conducătorilor, cari își pun sufletul pentru realizarea intereselor mai înalte ale poporului nostru. Ura!

Cu stimă: Ion Liuba,
agronom.

IGIENĂ.

— Despre locuință. —

de

Dr. Gheorghe Crăiniceanu.

La cămin, ca să încălziască bine, să cere de șapteori mai mult combustibil ca la altfel de sobe.

În jud. Constanța musulmanii au mangal, ca și mulți săraci, ear bogații au sobe de metal, pecînd cele de zid sînt aproape necunoscute.

Pela circume se vede un fel de vatră pe picioare de fer, dar și țarancele își fac vara vatră în curte, ferită de vînt, prin trei părăi de pămînt (cotlon).

2) Materialul de ars, ca atare, este cel mai bun lemnul, dar unde acesta lipsește, se întrebunțează țezic din baligar de vite, sau coceni și ciocani de porumb paie, stuf, ciulină (holeră, pălămidă), sau alte plante, vrejul gros, cari fac mai bun serviciu la gătirea bucatelor decît țezicul.

La unii din locuitorii de pe „Baragan” am văzut șire întregi de holeră pe care o pune pe

religiune), o urmare firească a învățurii lui Moise; tot astfel și știința reală a evoluției a răsfirat visurile autropocentrice. Să vedem. A fost teoria geocentrică (că pămîntul e în mijlocul lumii) susținută de biserică vreodată? ... Cari sînt adevărurile de credință ale religiei? ...

1) Definițiunile dogmatice ale bisericii; 2) *Învățăturile limpezi*, și certe, din sf. Scriptură, cari se refer la lucruri de credință și moravuri; 3) *Tradițiunile universale*, generale (unisone), ale bisericii.

Ce are a face părerea unui teolog din veacul IV-lea (Vasile cel mare) cu credința generală a bisericii? ... A definit ceva biserica în privința aceasta? ... Nici poveste*).

Dar să revenim.

Moise pune așadar la locul prim în Geneză, apariția materiei homogene (tohu și bohu), sau chaosul înainte de organizarea evolutivă. În locul al doilea zice, că, la începutul formațiunii pămîntului n'a existat nici o ființă vie, nefiind pămîntul acomodat încă pentru primirea lor. Prin aceasta designează periodul „azoic” premergător celui „paleozoic” (în care pentru prima oară apar plante „tot soiul de erburi”). Să facem deci asămănare aici între rezultatele științelor naturale.

Am văzut la locul său că științele naturale, cu privire la originea materiei, nu pot arăta

*) Dacă ași susține eu de pildă teoria geocentrică (ca părere individuală a mea); ași fi foarte curios, cum mă va putea convinge și capacita d-l V. despre contrarul, acum cînd știința vorbește de mai multe sisteme solare, de mai mulți soți.

foc cu furca de fin. — Lemnele de brad, ca prea reșinoase, nu se prea potrivesc pentru sobele cu gura în casă.

23) Coșul trebuie să fie bine lipit și să iasă peste învelitoare, având și el de-asupra un acoperiș, ca să nu ploae înăuntru, și să nu întoarcă vântul fumul înapoi; ba la coșurile largi suflă și cenușa din vatră. Coșurile cari se termină în pod, cum sînt pe la munte, se numesc *ursoaici*, și pot fi periculoase pentru aprinderea acoperișului. Înloc de a se afuma cărnurile în pod, cu ajutorul ursoaice, precum se practică și în Ardeal, este mai bine a pune la baza piramidei coșului traverse și a spînzura pe ele cărnurile destinate de a fi uscate. În Muntenia am văzut la multe case că vatra este în fundul tinzii, separată de aceasta prin un perete, în care este numai o mică deschizătură, prin care intră țărana pitită; aci răspunde și gura sobei din cameră, aci cam prin întunec își prepară ea bucatele, deși oarecum mai ferită de frigul ce de obicei este în tindă. Adeseori fumul supără pe cei ce stau în această celulă, dar mama cînd aude pe copil vîitîndu-se de durere de cap, îi zice să mai iasă pe afară la aer curat că-l trece. Sculele nelipsite, ce se găsesc în culmea (bucătăria) țăranelor noștri, este căldarea sau ciaoanul și țigaea, în cari se prepară mamaliga și alte bucate. Ele se pot pune pe pirosii, dar adeseori căldarea sau și ciaoanul se afirmă de un lanț lung acățat de o traversă din coș. În călătorii lungi sau în viața de cioban se înfige o furcă oblie în pămînt și de coarnele ei se afirmă căldarea. Sacul cu făină, covata, ulcelele, străchini, farfurii, ulcior, doniță de apă etc. sînt obiecte curate, încît aglomerarea de unelte și bucate prin casă, dupăcum se acuză în cîte un județ, rar sînt de temut. Putina cu varză și alte rămășițe de bucate, dacă se lasă până se strică și putrezesc, sau mucegăesc, pot fi periculoase sănătății.

(Va urma)

Economie.

— Tuberculoza animalelor —

de
veterinar **Eugen Bihari.**

„Ajută-ți tu singur, și-ți va ajuta și Dumnezeu”, așa zice un proverb bătrîn, ce se potrivește și la gospodari noștri, cum și aveau la întreg publicul românesc.

Nepăsarea, și un fel de animositate, face că tuberculoza pustiește și oamenii și animale.

Să cercetăm modul de apărare.

Acest beteșug dezastruos e pe cale să ne aducă la sapă de lemn.

Nu demult profesorul Koch, care a descoperit tuberculoza, a zis, că tuberculoza vitelor

nimic fără de a contrazice legilor pe cari științele acestea le pot străbate, — cu ajutorul analogiei și a inducției raționale — foarte adînc.

Pe baza astorfel de analogii și inducții s'a format și ipoteza numită a lui Laplace; (ipoteza aceasta a izvorit din idea lui Descartes, pe care Kant și Herschel a mai dezvoltat-o; Laplace i-a dat formă științifică, iar Faye a modificat-o și perfecționat-o). Fără îndoială; ipoteza mai poate progresa încă, până va ajunge tot mai aproape de adevăr.

Eată problema cea mai mare, cea mai atrăgătoare și mai productivă; problema, cu dezlegarea căreia asudă știința naturală modernă, nizuindu-se a defini starea materiei, a chaosului, — după apariția lui prin actul voinții Creatorului*).

Întreagă ipoteza lui Laplace se află descrisă de d-l V. („Progresul” Nr. 2. 1907). Cu tot dreptul putem zice că ipoteza aceasta stă pe bază curat empirică; deducțiunile frumoase cosmogonice se pot supraveghea și arăta și pe baza experimentărilor. Ea ne face posibil dară, să ochim în trecut, prezent și viitor. Destinațiunea ei este

* „Newton — zice Laplace susține că ordinea admirabilă a soarelui, planetelor și cometelor, nu poate fi decît opul unei ființe suprem înțelegătoare, atotputernică. Nu putea oare ființa aceasta înțelegătoare să facă pendentă ordinea minunată din univers, dela un alt fenomen mai general; dela materia gazoasă împrăștiată prin nesfîrșitul Univers?” Din acestea apere că Laplace prin teoria sa nu eschide intervenirea Dzei. Laplace n'a fost ateist. Fraza lui, devenită proverbială: „am scrutat cerurile, și nicăiri nu am aflat pe Dzeu”, atribuită lui în dialogul avut cu Napoleon, s'a adevărit de fictivă. (L. Fányi: M. Allam, 1892 jan. 2.)

nu e lipicioasă pentru oameni. Dar această teorie a lui Koch, au resturnat-o experimentările celorlalți factori competenți, și astăzi se știe cu certitudine, că tuberculoza animalelor trece și la om, fiind astfel o primejdie iminentă pentru omenire.

Pentru a arăta lățirea acestei boale înfricoșate, menționăm din statistică, că tuberculoza e cea mai lătită astăzi printre oameni. E dovedit că 1/4 parte a cazurilor de moarte, și pestetot a 1/3 parte a muncitorilor provine din tuberculoză. În Ungaria întreagă mor la vr'o 70.000 de oameni de această oftică.

Lățirea ofticei stă în legătură și cu ținerea vitelor. Eată cum: Lățirea tuberculozei o ajută mult ținerea la grajd a mai multor vite împreună, cum am arătat și în articolul meu despre pășune.

Își vor aduce aminte on. cititori cum am mai zis, că la creșterea vitelor pășunea e un factor principal. În America de nord, cu pășuni întinse, în mijlocul Africei, în mai multe insule (Islanda, Sicilia) e aproape necunoscută tuberculoza; în părțile răsăritene ale Europei încă e detot rară boala aceasta, pânăce în țările apusene ale Europei e în plină dezvoltare.

Din cele înșirate e vădită natura infecțioasă a tuberculozei, care o iau animalele una dela alta, și care prin mîncarea laptelui se lipește și de oameni.

E o îndătinare rea la publicul nostru, chiar și în casele domnești, că se bea lapte nefert; o procedură absolut periculoasă. Observ ca bacilul tuberculozei e foarte rezistent, abia dela 80° însus se nimicește. Decî prin laptele nefert ajunge, în toată puterea lui, în corpul omenesc.

(Va urma).

Felurimî.

Spuma berei. Un matematician bavarez a calculat, luînd minimumul, că spuma de bere e plătită înzadar în Bavaria... Luăm cazul că la o halbă (o jumătate de litru) lipește numai 1/20 din cantitatea convenită de bere. Aceasta e spuma. La un hectolitru e un minus de 5 litre. În Bavaria se consumă pe an 14 milioane hectolitre de bere. La măsurare în halbe, spuma acestei beri e de șapte sute de mii de hectolitri. Dacă un hectolitru de bere constă 20 de mărci, Bavarezii plătesc pe un an 14 milioane de mărci — numai spuma. Vasăzică 14.000.000 mărci sînt bani aruncați de public, sau bani furați de berari.

CRONICA.

Reuniunea femeilor din localitate va mai da 3 petreceri în carnevalul acesta, ș. a. la 2 și 15 Februar și Marți la zăpostire.

(după intențiunea autorului), a arăta cum s'a format lumea din chaosul existent deja, din materia înzestrată cu anumite legi fizice. Contemplînd ipoteza aceasta, ni-se îmbie întrebarea:

Deunde-i materia lumii? Deunde și din ce cauză s'a pornit atracția cea dintâi între particulele materiei? Deunde și de ce s'a pornit rotațiunea în jurul unor centre anumite? Cine a statorit acele centre, numărul lor, și măsura puterii lor atractive?

Pe lângă puterea centripetală, cum se explică puterea cea diametrală opusă acestuia, adevăta cea centrifugală, care unindu-se cu cea dintâi, produce rotațiunea corpurilor cerești în jurul unor centre anumite și împedecă pe cea dintâi întru silința ei de-a arunca toate corpurile cerești grămadă una peste alta? ... Cine a depus în materia moartă legile atracției și a respingerii? Cine a statorit legile mișcării și osebirei așa, că după milioane și milioane de ani, s'a format acest univers, bine împărțit, ordinar cu armonie, pătruns în amănuntele sale cele mai mici de un singur concept și plan mare și înțelept? ...

Despre toate aceste dl V. n'aude — nu vede și isprăvește ipoteza lui Laplace cu: „Creșterea plămădirea și nimicirea durează vecinic (!); înaintea ochilor ni-se prezintă mereu decurgerea schimbărilor eterne”. Teribil salt mortal, dela atomii resfirați prin întreg universul până la „schimbările eterne”! Cu fraze de acestea înfurișate în context se seduce lumea credulă de astăzi.

(Va urma).

† Maxim Popovici

Dela Bocșa ne-a sosit trista veste, că blindul protopop al tractului a încetat din viață. Clopotele bisericii din Oravița, prin dăngănitul lor jalnic, vestiau, că fostul administrator prot. al Oraviții Maxim Popovici, care de multă vreme era suferind, a trecut în lumea „unde nu este durere, nici scîrbă, nici suspinare, ci viață fără suspinări”. Vestea dureroasă trecînd dealul, a pornit a suna cu înduioșare și clopotele bisericii din Ciclova rom., satul natal al decedatului, unde bătrîni satului, cu ochii plini de lacrimi, aducîndu-și aminte de păstorul lor, de bunul lor povătuitor, oftau din pepturile lor aramii: „Dumnezeu să-l ierte”. Intristatei familii îi trimitem și noi pe calea aceasta condolențe adînc simțite!

† Învățătorul Ion Mircea a murit la București, în primăvara unei vieți cutrupite de zbuicium. Ne lipsesc detaliuri. Pecît îl cunoaștem însă, de cînd a funcționat la școala primară rom. d'aici, unde îl prididise greutatea slujbei grele dăscălești, auzind de suferințele lui fără seamăn, ținem că l-a repus desnădejdea. Ni-se povestește, că într'o noapte, neavînd nici bani de drum, însoțit de consoarta lui, credincioasă, făcînd o tură, în dricul ernii, s'a recit grav și el și soția lui, care zace și ea bolnavă, ear în București, a ajuns într'o mizerie cumplită, care l-a repus în vîrstă de vr'o 24 ani. Avea, sârmanul de el, talent pentru carte, dar n'avea talentul de a-și câștiga simpatia lumii. Și astfel înstrăinat, și lipsit cu deseveșire de ocrotirea societății, s'a izbit de greul vieții, până i-a ieșit sufletul și s'a urvit, chinuit și zdruncinat de neputința scăpării. A fost nenorocit în viață; d'aici ar trebui să porniască șoaptele celor ce l-au cunoscut.

Festivalul Sf. Sava al fraților noștri Sîrbi, ținut Lunî seara, în localul dela „Cununa verde”, a reușit pe deplin. Pe lângă toți Sîrbi din localitate, a luat parte și o mare parte a publicului nostru românesc. Sala era admirabil decorată, grație stăruințelor negustorului Alexandru Bozici. Pe pereți atirneau diferite antichități, „gusle” cel mai vechi instrument, folosit și în rezboae pentru animarea soldaților; fluere dalmatine și montenegrine etc., ear la mijloc un mare tablou, reprezentînd rescoala lui Miloș Obrenovici, cum și alte diferite tablele cu inscripții sîrbești.

Festivalul s'a început cu „Uskliknimo”, imnul Sf. Sava, cîntat de un chor mixt de vr'o 20 persoane, sub dirigența inimosului tînăr Mișă Bogdanovici, care a pus lumea în uimire cu stradania lui laudabilă întru deșteptarea sentimentelor genuine ale connaționaliilor săi. A mai declamat un băețel de vr'o 6 ani, micuțul Mirko, în costum național sîrbesc „Sprska Majka”, și altul, Bora, „Arderea moaștelor Sf. Sava”. A cîntat exact și cu multă duioșie orchestra tamburașilor, tot sub dirigența bravului Mișă. Într'o disertațiune frumoasă sîrbească, tot el, Mișă, a arătat publicului bogatele momente din viața Sfîntului Sava, patronul școlaelor sîrbești, care ca fiul regelui Nemanja, și-a lăsat numele Ratko, premenit cu numele călugăresc Sf. Sava, care se serbează pretutindenî, pe unde trăesc Sîrbi, Aici în Oravița s'a serbat de rîndul acesta pentru întăiașdată. La reușită a contribuit mult și agilitatea prietenului nostru Ivan Stojkovic, care a plămădit și susține chiagul între frații noștri Sîrbi. După concert s'a desfășurat o veselie nemaîpomenită, ce a durat până în revărsatul zorilor.

Comuna bisericască din Goruia încă a votat 100 cor. pentru biserica din Verșeț. Ne bucurăm a putea aduce mereu asemenea vești îmbucurătoare.

La Ticvaniul mare e pe cale a se înființa o orchestră instrumentală de țărani.

Istoria lui Mihaï Viteazul de Dr. Ion Sirbu, tomul I. și II. se poate căpăta și la Redacția noastră.

Ilie Suci, un creștin bun din Secaș, a dăruit bisericii d'acolo un policandru în preț de 200 cor.

Influența, vicleană, tot în creștere.

Editor-proprietar: **Gheorghe Jianu.**
Redactor responsabil: **Alexandru Purgariu.**

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de economii și credit, societate pe acții „STEUA” sînt invitați la a

X-a adunare generală ordinară

care să va ținea în Román-Petre la **20. Februar st. n. 1908** după amiază la 3 ore în localul institutului.

Obiectele de pertractat sînt :

1. Raportul direcțiunii despre anul de gestiune 1907. 2. Raportul comitetului de supraveghere. 3. Revidarea Bilanțului și contului Perdere și Profit. 4. Stabilirea dividendei, împărțirea profitului curat și darea absolutului. 5. Alegerea unui membru în direcțiune în locul celui sortat. 6. Eventuale propuneri.

Domnii acționari, cari doresc a participa la adunarea generală, sunt provocați în sensul statutelor noastre a-și depune acțiunile lor la cassa institutului nostru, eventual la inst. „Albina” Sibiu, „Sentinela” Satul-nou și „Panciovana” Panciova.

Román-Petre, la 22. Ianuar 1908.

Direcțiunea.

Activa				Contul Bilanț.				Pasiva			
Cassa în număr			19136	49	Capital societar			100000	—		
Bon în Giro-Conto la Banca Aust.-Ung.	622	53			Fond de rezervă	20597	35				
„ la alte institute	1598	38	2220	91	„ special de rezervă	1100	—				
Cambii în portofoliu			293529	—	„ de penziuni	2100	—	23797	35		
Împrumuturi hipotecare			181874	—	Reescompt			169603	—		
Capital nevărsat			1326	—	Avansuri pe efecte proprii			7000	—		
Efecte publice			14597	—	Depuneri spre fructificare			201503	75		
Acții dela diverse bănci			5977	50	Dividende neridicate			102	—		
Losuri			420	—	Interese tranzitorii și diverse conturi creditore			6009	—		
Mobiliar	1252	20			Profit transpus	110	34				
după amortizare de	252	20	1000	—	Profit curat	13915	46	14025	80		
Interese de reescompt anticipate			1960	—							
			522040	90				522040	90		

Spese				Contul Profit și Perdere.				Venite			
Interese de depuneri			10955	43	Interese de escompt			32553	70		
„ de reescompt			12093	57	„ hipotecare			14675	—		
Salare			4183	68	„ de cont curent			119	25		
Spese, porto, registre și tipărituri			2523	93	Venite după efecte			567	68		
Dare			1891	03	Profit transpus			110	34		
Dare după interese de depuneri			1710	14							
Chirie			320	—							
Competință de timbru			70	19							
Amortizare din mobiliar			252	20							
Profit transpus	110	34									
Profit curat	13950	46	14025	80							
			48025	97				48025	97		

Propunerea direcțiunii asupra împărțirii profitului curat pro 1907:

a) 5% dividendă acționarilor	Cor.	1600—
b) 15% fondului de rezervă	„	1863·87
c) 6% tantiemă membrilor direcțiunii	„	745·54
d) 3% „ directorului executiv	„	372·77
e) 3% „ membrilor comitetului de supraveghere	„	372·77
f) 4% „ funcționarilor	„	497·03
g) 2% fondului de penziune	„	248·51
h) 2% supradividendă acționarilor	„	640—
i) 6% interese după acțiunile din emis. II.	„	3749·10
k) Supradotarea fondului de rezervă	„	2784·72
l) „ „ „ penziune	„	151·49
m) Fondului special de rezervă	„	400—
n) Pentru scopuri filantropice	„	600—
Suma	Cor.	14025·80

Román-Petre, la 31. Decembre 1907.

Ioanichie Neagoe m. p.
director executiv.

Dr. Alexandru Andressi m. p.

MEMBRII DIRECȚIUNII:

Trifu Jifcu m. p.

Adam Crăciun m. p.

Liviu Popescu m. p.
contabil.

Achim Topal m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghere examinând conturile Bilanț și Profit și Perdere le-am aflat în deplină consonanță cu registrele principale și auxiliare.

Román-Petre, la 23. Ianuar 1908.

Dr. Al. Bireescu m. p.
președinte.

P. Stoica m. p.

A. Popoviciu m. p.

P. Crăciun m. p.

S. Jifcu m. p.

EINLADUNG

zur

42. ordentlichen Generalversammlung

der Oraviczaer Sparcassa Actien-Gesellschaft

welche Sonntag den 23. Februar 1908, Nachmittag 2 Uhr im Sparcassa-Gebäude

stattfinden wird.

Tagesordnung:

- Jahresbericht des Directionsrathes.
- Bericht des Aufsichtsrathes über den Befund der Rechnung vom Jahre 1907.
- Feststellung der Bilanz und Bestimmung der an die Actionäre auszuzahlenden Dividende auf Grund des Antrages des Directionsrathes.
- Wahl des Präses und des Präses-Stellvertreters des Aufsichtsrates mit einjähriger Mandatsdauer.
- Wahl von vier Mitgliedern des Aufsichtsrathes mit einjähriger Mandatsdauer.
- Verhandlung der von Actionären im Sinne des §. 22 der Statuten gestellten Anträge.
- Wahl von zwei Actionären zur Authenticirung des Generalversammlungs-Protocolles.

Oravicza, den 21. Jänner 1908.

Anmerkung. Diejenigen Herren Actionäre, welche zu erscheinen verhindert sein sollten, können sich durch einen Bevollmächtigten, der jedoch auch Actionär sein muss, vertreten lassen, doch darf ein Actionär im eigenen und seines Vollmachtgebers Namen nicht mehr als zehn Stimmen ausüben.

Mérleg-számla — 1907 — Bilanz-Conto.

Tartozik — Soll

Követel — Haben

Főkönyv-lap Hauptbuch-Folio	VAGYON — ACTIVA	Egyenként Einzeln		Összesen Zusammen		Főkönyv-lap Hauptbuch-Folio	TEHER — PASSIVA	Egyenként Einzeln		Összesen Zusammen	
		K.	f.	K.	f.			K.	f.	K.	f.
44	1907. évi december hó 31-én pénztár maradvány — Cassarest per 31. Dezember 1907			114144	72	167	Részvénytőke — Actien-Capital	160000	—		
45	Kezességi kölcsönök — Bürgschafts-Darlehen			142180	52	167	Tartalékalap — Reservefond	160000	—		
46	Jelzálog kölcsönök — Hypothekar-Darlehen			4466789	59	167	Különleges tartalékalap — Special-Reservefond	421916	97		
47	Kézi-zálog kölcsönök — Pfänder-Darlehen			42797	92	150	Leltár törlesztésialap — Inventar-Amortisationsfond	5306	30	747223	27
48	Asphalt kölcsönök — Asphalt-Darlehen			42112	70	169	Betétek — Einlagen			5029100	67
49	Váltó-tárca — Escompte			401759	19	170	Óvadékok — Caution			45	40
51	Postatakarékpénzt. — Postsparcassa-Guthaben			704	09	172	Nyugdíjalap — Pensionsfond			57040	02
54	Bankgíró-számla — Giro-Conto bei dem Oesterr.-Ung. Bankfiliale Temesvár			269	81	182	Letétek számlája — Depositen			2567	12
149	Ingó-vagyon — Mobilien			5306	30	103 107	Oszt. magy. bank fiókintézete — Bankfiliale Temesvár			24376	41
165	Karacsay Sándor — T.-Kubin — Alexander Karacsay T.-Kubin			8840	70	216	Hitelezők — Creditoren			12	—
166	Bélyeg és posta-költség előleg — Stempel-und Porto-Vorschuss			300	—	191	Magy. országos központi takarékpénztár — Ung. Landes-Central-Sparcassa			48802	—
53	Értékpapírok: Névérték K.: Beszerzési ár K.: Nom. K.: Kosteupreis K.: 4% magy. földteherment. kötvények 496.200 87-9564 Ung. Grundentl.-Oblig. 4% magyar koronajáradék 342.500 92-206 Ung. Kronenrente 1864. évi (fél) államsorsjegy 200 98-30 1864-er Staatslose (halbe) 1870. évi nyeresemény kölcsön kötvény 600 82-59 1870-er Prämien-Anleihe 10 darab hitelsorsjegy à 200 K. 2.000 à 360 10 Stück Creditlose à 200 K. 841-500	436439	80			188	Fel nem vett osztalék — Unbehobene Dividende	13384	72		
		315805	18			168	Jutalékok — Tantiemen				
		196	60			188	Tiszta nyeresemény a részvénytőke kamataival együtt — Reingewinn sammt Actiencapital-Interessen	97574	77	110959	49
		495	54								
		3600	—	756537	12						
148	Oraviczai épület — Gebäude Oravicza	31562	61								
	T.-Kubini épület — Gebäude T.-Kubin	7101	11	38663	72						
	Összeg — Summe			6020406	38		Összeg — Summa			6020406	38

Oraviczán, 1908. évi január hó 21-én. — Oravicza, den 21. Jänner 1908.

Bedőházy József
igazgató — Director

Bähr Róbert
aligazgató — Vicedirector

Kanz Károly
napibiztos — Tagescommissär

Sittner Károly
könyvelő — Buchhalter

Popa János
pénztárnok — Cassier

Krinitzky Ferencz Knoblauch Ágoston Dr. Méhes Lajos Motsidlovsky Ernő Dr. Scheda György Spärger Hermann

Jelen mérleg-számla felülvizsgálás és a könyvekkel való összehasonlítás után minden tekintetben helyesnek találtatott. Vorstehende Bilanz wurde geprüft, mit den Büchern verglichen und in allen Theilen richtig befunden.

A FELÜGVELŐ-BIZOTTSÁG: — DER AUFSICHTSRATH:

Földes Vilmos
atelnök — Vicepräses.

Bauer Gyula

Eiszele Bálint

Holzmann Antal

Himber Lajos

125 sz. tlkvi 1908.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az oraviczabányai kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság azonnal közhírré teszi, hogy Oraviciana részvénytársaság végrehajtónak Petraska Nedelko és tsa végrehajtást szenvedő elleni 520 kor. tökekövetelés és jár. iránti végrehajtás ügyében az oraviczabányai kir. járásbiróság területén fekvő Rafnik községi 85 sz. tjkvben Almazsán Serafin nevént 90 hrsz. 7 öisz. 452, 509 és 1137 hrsz. alatt foglalt ingatlanra 728 korona, továbbá a rafniki 496 sz. tjkvben 1059 hrsz. a. foglalt és Milos Péter nevént irt belsőségre 34 korona kikiáltási áron az árverést elrendelte és hogy fentebb megjelölt ingatlan az **1908. évi április hó 8-ik** napján d. e. 10 órakor Rafnik községében megrendelt nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%o vagyis 72 k. 80 f., 3 k. 40 f. készpénzben vagy az 1881. évi LX. tcz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. alatt kelt igazságügyi miniszter rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez bánatpénz gyanánt letenni, vagy annak a bíróságnál előleges elhelyezésről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Oraviczabányán a kir. járásbiróság mint tlkvi hatóságnál 1908 évi január hó 20-án.

Kerekes, kir. aljbiró.

61 sz. 1908 végrehjtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kir. törvényszéknek 1907 évi 144081 számú végzése következtében Dr. Brügler Bertalan ügyvéd által képviselt Waldman Ferencz javára Wunder Károly ellen 148 kor. 18 fill. s járulékaik erejéig 1908 évi január hó 3-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 773 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: nyomdagép és szobabutorok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az oraviczabányai kir. járásbiróság 1907 évi V. 1824/2 számú végzése folytán 148 kor. tökekövetelés, ennek 1907. évi november hó 16-ik napjától járó 6%o kamatai és eddig összesen 44 kor. 45 fill.-ben biróilag már megállapított költségek erejéig, Oraviczabányán az alperes lakásán leendő megtartására **1908. évi február hó 3-ik** napjának d. u. 1/25 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is le fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik. Kelt Oraviczabányán 1908. évi január 21-án.

Sztánkovits Miklós, kir. bir. vgrhtó.

"SENTINELA"

**institut de economii și credit
ca societate pe acții
în Satul-nou (Réva-Ujfalu)**

efectuește toate operațiunile de bancu și primește depuneri spre fructificare că 5 1/2%o interese, plătind institutul și darea de 10%o după întetese. La cerere se trimit deponenților și cecuri poștali cu cari se trimit bani fără a plăti porto la poștă. Satul-nou, în 31 Decembre 1907.

Direcțiunea.**De vânzare.**

8 jughere de pământ de prima calitate, cu o casă și alte edificii economice, magazin pentru cereale și o îngrășătoare de porci, cu apă curgătoare, deci acomodat și pentru grădinărit, în hotarul Broșteniului.

A se întreba la proprietarul:

Aurel Nedică în Oravița-rom.**CONVOCARE.**

Domniile acționari ai Cassei de păstrare „ILLADIANA” societate pe acții se invită la

I-a adunarea generală ordinară

care se va ține în Illadia la 12. Februar n. 1908 după amiaz la 2 ore, în localul institutului.

Obiectele de pertractare:

1. Constatarea acționarilor prezenți.
2. Raportul direcțiunii și inspecțiunii.
3. Aprobarea bilanțului și darea absolutului.
4. Hotărâre asupra venitului curat.
5. Ridicarea capitalului social.
6. Alegerea inspecțiunii pe un period de 3. ani.

Illadia, din ședința plenară a direcțiunii și inspecțiunii ținută la 22. Ianuar 1908.

Direcțiunea.**Bilanț pe 1907.**

Active			Pasive		
Cassa — Készpénz	2415	29	Capital social — Részvénytőke	17000	—
Cambii escomptate — Leszámitolt váltók	41674	—	Fond de rezervă — Tartalékalap	510	—
Imprumut hipotecar — Jelzálogkölcsonők	800	—	Depuneri spre fructificare — Takarékbetétek	27289	31
Obligații întabulate — Kötvénykölcsonők	1100	—	Interese transitorii — Átmeneti kamatok	779	56
Mobiliar — Felszerelés	427	68	Profit curat — Tiszta nyereség	1008	32
Spese de fondare — Alakulási költségek	170	22			
	46587	19		46587	19

Contul Profit și Perdere.

Debit			Credit		
Interese de depuneri — Betéti kamatok	859	72	Interese și provisiuni — Kamatok és jutalékok	2898	63
Interese de reescompt — Visszleszámitol. kamat	221	12			
Dare după depuneri — Betéti kamatazó	85	97			
Dare regească și comunală — Egyenes és községi adó	182	26			
Salare — Fizetések	200	—			
Chirie — Házbér	50	—			
Amortizare din mobilier — Felszerelés törlesztése	47	52			
Amortizare din spese de fondare — Alakulási költség törlesztés	107	—			
Spese diferite — Üzleti költség	136	72			
Profit curat — Tiszta nyereség	1008	32			
	2898	63		2898	63

Illadia, la 31. Decembre 1907.

Direcțiunea:

Stefan Moisă m. p. Petru Ivan m. p. Ion Radulea m. p. Iosif Ania m. p. Petru Ania m. p. Ion Lazăr m. p. Ion Ania m. p. cassar.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examenat conturile prezente și le-am aflat în deplină ordine. Alolirott felügyelő-bizottság jelen számlákat megvizsgálván, teljes rendben találta.

Illadia, în 26. Ianuar 1908.

Maxim Jucu m. p. Dragu Ania m. p. Traian Murgu m. p. Iacob Murgu m.p.